

Sygn. akt III AUa 210/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Daria Stanek (spr.)
Sędziowie:	SSA Bożena Grubba SSO del. Beata Golba-Kilian
Protokolant:	sekr. sądowy Angelika Czaban

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2019 r. w Gdańsku

sprawy B. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Słupsku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 17 grudnia 2018 r., sygn. akt V U 462/18

I. zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie;

II. zasądza od B. M. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. kwotę 420,00 (czterysta dwadzieścia 00/100) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

SSA Bożena Grubba SSA Daria Stanek SSO del. Beata Golba - Kilian

Sygn. akt III AUa 210/19

UZASADNIENIE

Ubezpieczona B. M. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z 29 maja 2018 r., znak: (...) domagając się jej zmiany poprzez przyznanie prawa do emerytury pomostowej.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona podniosła, że w okresie zatrudnienia w (...) Zakładzie (...)w L. od 1 lutego 1991 r. do 31 grudnia 2012 r. pracowała na bloku operacyjnym, w zespole operacyjnym, przy wykonywaniu zabiegów operacyjnych.

Pozwany organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie od ubezpieczonej na rzecz organu rentowego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych podnosząc, iż na podstawie przedłożonej dokumentacji ubezpieczona udowodniła według stanu na dzień 1 stycznia 1999r. zatrudnienie w wymiarze 39 lat i 20 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym nie udowodniła okresów pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Z uwagi na to, iż ubezpieczona nie udokumentowała co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych, zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił jej prawa do emerytury pomostowej.

Sąd Okręgowy w Słupsku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 17 grudnia 2018 r. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej B. M. prawo do emerytury pomostowej począwszy od (...) r. (pkt 1) oraz stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (pkt 2), sygn. akt VU 462/18.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczona B. M., urodzona (...), złożyła w dniu 9 maja 2018 r. wniosek o emeryturę pomostową.

Wraz z wnioskiem przedłożyła zaświadczenia i świadectwa pracy, którymi udokumentowała nie kwestionowany przez pozwanego organ rentowy staż ubezpieczeniowy w wymiarze 39 lat i 20 dni, w tym żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Do okresu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie uwzględnił okresu zatrudnienia w (...) Zakładzie (...) w L. od 1 lutego 1991 r. do 31 grudnia 2012 r. bowiem ubezpieczona nie przedłożyła świadectwa potwierdzającego wykonywanie takiej pracy, a nadto w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 31 maja 2014 r. nie została zgłoszona przez pracodawcę jako pracownik zatrudniony w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze.

Zaskarżoną decyzją z 29 maja 2018 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do emerytury pomostowej.

Ubezpieczona w okresie od 4 maja 1982 r. do 31 maja 2014 r. zatrudniona była w (...) Zakładzie (...) w L., w tym od 1 lutego 1991 r. do 31 grudnia 2012 r. na stanowisku salowej traktu operacyjnego.

Pracując jako salowa na bloku operacyjnym ubezpieczona wykonywała czynności pielęgniarki pomocniczej tj. pielęgniarki pomagającej pielęgnować operacyjnej. Trakt operacyjny to miejsce gdzie wykonuje się zabiegi operacyjne, inaczej nazywany blokiem operacyjnym, mieszczą się tam sale operacyjne. Zabiegi operacyjne wykonywane są przez zespół operacyjny w skład którego wchodzi: lekarz operujący, anestezjolog, pielęgniarka operacyjna-instrumentariuszka i pielęgniarka pomocnicza- wcześniej nazywana pielęgniarką brudną lub salową. Ubezpieczona w spornym okresie uczestniczyła w operacjach wykonując zadania pielęgniarki „brudnej”. Do podstawowych obowiązków pielęgniarki brudnej należała pomoc pielęgnować operacyjnej przy przygotowaniu narzędzi do zabiegu poprzez rozpakowanie ich i podłączenie, ułożeniu narzędzi na stole, ułożeniu pacjenta, pomoc w ubraniu lekarzowi i pielęgnować, zabezpieczenie i transport pobranych próbek narządów, przeliczenie materiałów opatrunkowych i narzędzi przed zamknięciem pacjenta, a po zakończeniu zabiegu pozbieranie narzędzi, posprzątanie sali i przygotowanie do następnego zabiegu. Ubezpieczona pracowała w systemie 12 godzinnych dyżurów. Szpital w L. pracuje w systemie ostro dyżurowym. W godzinach od 7 do 15 wykonywane są zabiegi planowane, a od godziny 15 do 7 rano zabiegi w trybie ostrego dyżuru. Często zabiegi planowane przesuwane muszą być z racji konieczności wykonania zabiegu w godzinach przedpołudniowych w ramach ostrego dyżuru. Zespół operacyjny, w tym pielęgniarka brudna-salowa cały czas muszą być w pogotowiu.

W szpitalu w L. nie było podziału na zespoły ostrego dyżuru i zwykłego dyżuru, każdy z pracujących zespołów pracował tak w systemie ostrego dyżuru jak i zwykłego w zależności na czas pełnienia dyżuru. Zespół, który pracował na dyżurze w godzinach od 7 do 19 około pół dniówki wykonywał zabiegi planowane i w ramach ostrego dyżuru - do godz. 15, a

drugą połowę dniówki w systemie ostrego dyżuru. Natomiast zespół, który pracował na dyżurze w godzinach od 19 do 7 pracował tylko w systemie ostrego dyżuru.

Praca ubezpieczonej w okresie od 1 lutego 1991 r. do 31 grudnia 2012 r. (21 lat i 11 miesięcy) z tytułu zatrudnienia w (...) Zakładzie (...) w L. na stanowisku salowej bloku operacyjnego tzw. pielęgniarki brudnej była pracą w warunkach szczególnych.

Łączny okres pracy ubezpieczonej w warunkach szczególnych przekracza wymagany 15 letni okres pracy.

Przechodząc do rozważań prawnych Sąd Okręgowy wskazał, że w przedmiotowej sprawie ubezpieczona ubiegała się o przyznanie prawa do emerytury pomostowej powołując się na wykonywanie pracy w warunkach szczególnych. Prawo ubezpieczonej do tej emerytury należało rozpatrywać poprzez pryzmat przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2008 o emeryturach pomostowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 1924).

Emerytury pomostowe zapowiedziane w art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zostały wprowadzone do systemu ubezpieczeń społecznych przez ustawę z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2009 r.

Zgodnie z powołanym wyżej art. 24 ust. 2 ustawy emerytalnej, dla ubezpieczonych, urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, z wyjątkiem ubezpieczonych mających prawo do emerytury na warunkach określonych w art. 32 (szczególne warunki lub charakter zatrudnienia), art. 33 (działalność twórcza lub artystyczna), art. 39 (emerytura górnicza), art. 40 i 50 (emerytura kolejowa), art. 46 (przesłanki udzielenia emerytury), art. 50a (uprawnienia do emerytury górniczej), i art. 50e (nieprzerwany okres pracy górniczej), art. 184 (prawo do emerytury urodzonych po 31 grudnia 1948 r.) oraz w art. 88 (okresy zatrudnienia uprawniające do przejścia na emeryturę ustawy, o której mowa w art. 150), zostały ustanowione emerytury pomostowe.

W myśl art. 2 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych, użyte w ustawie określenie „pracownik” oznacza ubezpieczonego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 oraz art. 8 ust. 1, 2a i ust. 6 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, podlegającego ubezpieczeniu emerytalnemu z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a także ubezpieczonego, który przed dniem wejścia w życie ustawy z tytułu takiej pracy podlegał ubezpieczeniu społecznemu lub zaopatrzeniu emerytalnemu.

Przepis art. 4 ustawy pomostowej stanowi z kolei, że prawo do tego świadczenia przysługuje pracownikowi, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 tej ustawy, prawo do emerytury pomostowej powstaje z dniem spełnienia warunków wymaganych do nabycia tego prawa.

Ustawa nie utożsamia pojęcia „pracownik” z osobą aktualnie pozostającą w stosunku pracy, bowiem zgodnie z przywołanym art. 4 ustawy, prawo do emerytury pomostowej przysługuje pracownikowi, z którym nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy (pkt 7).

Zgodnie z art. 3 ust 1 cyt. ustawy, prace w szczególnych warunkach, to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwale uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Natomiast prace o szczególnym charakterze, to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy.

Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1.

Za pracowników wykonujących prace o szczególnym charakterze uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 3.

Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Zatem, warunkiem nabycia prawa do emerytury pomostowej jest osiągnięcie przez ubezpieczonego okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszącego co najmniej 15 lat. Okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze należy ustalać z uwzględnieniem przepisów art. 3 ust. 4-7 ustawy o emeryturach pomostowych. Do okresu tego wlicza się okresy pracy kwalifikowanej osiągnięte zarówno przed dniem 1 stycznia 1999 r., jak i po wejściu w życie ustawy o emeryturach pomostowych. Do okresu uprawniającego do emerytury pomostowej osiągniętego przed dniem 1 stycznia 1999 r. wlicza się okresy pracy w szczególnych warunkach oraz w szczególnym charakterze, o których mowa w art. 32 ust. 2 i 3 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego, jak również okresy takiej pracy w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Natomiast za okresy pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze osiągnięte po wejściu w życie ustawy o emeryturach pomostowych uznaje się wyłącznie te okresy, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 3 w/w ustawy.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2016 r., poz. 887 ze zm.), ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 roku wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (art. 32 ust. 2 pkt 1 ustawy). Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o

znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 3 ustawy). Stosownie do treści ust. 4 komentowanego przepisu wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, mianowicie na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 3, poz. 43 ze zmianami), które zgodnie z § 1 pkt 1 stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami".

W niniejszej sprawie bezspornym było, że ubezpieczona ukończyła 55 lat i legitymuje się wymaganym stażem ubezpieczeniowym wynoszącym co najmniej 20 lat

Zatem spór sprowadza się jedynie do udowodnienia przez ubezpieczoną co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W toku postępowania ubezpieczona wniosowała o uwzględnienie okresu zatrudnienia w (...) Zakładzie (...) w L., gdzie w okresie od 1 lutego 1991 r. do 31 grudnia 2012 r. w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała obowiązki salowej na bloku operacyjnym.

W wykazie A, dziale XII, poz. 2 stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jako prace w szczególnych warunkach wskazano prace w zespołach operacyjnych dyscyplin zabiegowych oraz prace lekarzy stomatologów. Uściślenie jakie stanowiska w zespołach operacyjnych są zaliczane do prac w warunkach szczególnych zostało zawarte w zarządzeniu branżowym tj. Zarządzeniu Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 lipca 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu zdrowia i opieki społecznej (Dz. Urz. MZ 1983/8/40) w którym w dziale XII, pod poz. 2 wymieniono stanowiska lekarza, pielęgniarki instrumentującej, pielęgniarki biorącej udział w zabiegu, pielęgniarki pomagającej do znieczulenia oraz stanowisko inżyniera- technika jeżeli na stałe wchodzi w skład zespołu operującego. Z kolei w wykazie A, dziale XIV, poz. 4 ww. załącznika wskazano prace narażające na działanie promieniowania jonizującego oraz prace narażające na działanie pól elektromagnetycznych w zakresie od 0,1 do 300.000 MHz w strefie zagrożenia.

Zgodnie natomiast z załącznikiem nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych, pod poz. 24 wskazano, że pracami o szczególnym charakterze są prace personelu medycznego w zespołach operacyjnych dyscyplin zabiegowych i anestezjologii w warunkach ostrego dyżuru.

Zgodnie z Komunikatem Ministerstwa Zdrowia w sprawie rozumienia pojęcia „w warunkach ostrego dyżuru” zawartego w pkt 24 załącznika nr 2 do ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, prace personelu medycznego w zespołach operacyjnych dyscyplin zabiegowych i anestezjologii w warunkach ostrego dyżuru to nie tylko prace wykonywane (w ramach obowiązków pracowniczych), polegające na udzielaniu świadczeń zdrowotnych w trybie nagłym, ze wskazań życiowych, ale również inne prace tego personelu (w ramach obowiązków pracowniczych), które są wykonywane w ramach czasu pracy, kiedy istnieje bardzo duże prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia, skutkującego koniecznością podjęcia działań w trybie nagłym. Pojęcie „w warunkach ostrego dyżuru” oznacza nieuchronność wystąpienia zdarzenia, które powoduje konieczność udzielania świadczeń zdrowotnych w trybie nagłym, ze wskazań życiowych. Nieuchronność występowania takich zdarzeń skutkuje tym, że od pracowników pracujących w tych warunkach wymagane są kryteria określone w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (szczególna odpowiedzialność oraz szczególna sprawność psychofizyczna).

Za chybione należy uznać stanowisko, że tylko lekarze i pielęgniarki mieszczą się w kategorii pracowników wykonujących prace o szczególnym charakterze(verte wyrok WSA w Lublinie z 18.11. 2010 r. III SA Lu 317/10)

W trakcie postępowania dowodowego przed sądem mogą być przeprowadzane wszelkie dowody przewidziane przepisami kodeksu postępowania cywilnego, w tym także dowód z zeznań świadków, w celu udowodnienia pracy w szczególnych warunkach, przy czym wiarygodność i moc wszystkich dowodów jest oceniana przez sąd według swego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Rzeczą sądu w przypadku odwołującej pozostało zatem rozważyć, czy spełnia ona przesłankę nabycia prawa do emerytury pomostowej, jaką jest wykazanie wymaganego co najmniej 15-letniego okresy pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, wykonywanej zarówno:

- przed dniem 1 stycznia 1999 r., w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz

- po dniu 31 grudnia 2008 r., w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe, w tym dowód z przesłuchania ubezpieczonej słuchanej w charakterze strony, jak i zawnioskowanych świadków I. A., R. C., M. M., G. K., Z. L., H. R. i H. W. oraz dokumentów zgromadzonych w aktach emerytalnych i aktach osobowych ubezpieczonej daje podstawy do uznania, że ubezpieczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała prace o szczególnym charakterze, będąc zatrudniona w (...) Zakładzie (...)w L. w okresie od 1 lutego 1991 r. do 31 grudnia 2012 r. Wskazani świadkowie pracując wraz z ubezpieczoną na bloku operacyjnym potwierdzili, że ubezpieczona pracowała w warunkach ostrego dyżuru. Z. L. pracował w spornym okresie jako lekarz na bloku operacyjnym i wskazał, że szpital w L. funkcjonuje w ramach ostrego dyżuru, a tym samym do szpitala trafiają pacjenci z zagrożeniem życia wymagający natychmiastowej interwencji chirurgicznej. Wszyscy słuchani świadkowie jak i ubezpieczona jednoznacznie wskazali, że w szpitalu wszystkie zespoły pracowały w ramach ostrego dyżuru, nie było oddzielnego zespołu. W szpitalu planowane zabiegi wykonywane były tylko w godzinach od 7 do 15, a po godzinie 15 wykonywane były zabiegi w ramach ostrego dyżuru, aczkolwiek niejednokrotnie planowane zabiegi były odwoływane w okoliczności konieczności wykonania zabiegu ratującego życie w warunkach ostrego dyżuru. Zatem praca ubezpieczonej była pracą personelu medycznego w zespołach operacyjnych dyscyplin zabiegowych i anestezjologii w warunkach ostrego dyżuru. Jest to praca zawarta w wykazie prac o szczególnym charakterze zawartym w załączniku nr 2 pkt 24 ustawy o emeryturach pomostowych. Praca w szczególnym charakterze wykonywana była przez ubezpieczoną zarówno przed 1 stycznia 1999 r., jak i po 31 grudnia 2008 r., a rozmiar tej pracy znacznie przekracza wymagane 15 lat.

W ocenie Sądu, nie ulega wątpliwości, że ubezpieczona pracując na bloku operacyjnym, zarówno w czasie swych godzin pracy, jak i w ramach tzw. pogotowia pracowniczego, pomagając pielęgniarsce instrumentariuszce przy wykonywaniu zabiegów operacyjnych, biorąc udział w czynnościach związanych z przygotowaniem pacjenta do zabiegu, wykonując czynności związane z przygotowaniem materiałów i sprzętu do zabiegu, przygotowaniem personelu do zabiegu, zabezpieczeniu i transporcie próbek materiału pobranego do badania była członkiem personelu medycznego uprawnionego do udzielania świadczeń medycznych. Jeśli chodzi o miejsce wykonywania pracy, to bezspornie odwołująca od 1 lutego 1991 r. była członkiem zespołu dyscyplin zabiegowych, bo stale brała udział w operacjach na bloku operacyjnym (czy to w ramach godzin pracy czy w ramach tzw. pogotowia pracowniczego). Nadto wskazać należy, że ubezpieczona wykonując obowiązki tzw. brudnej pielęgniarki w zespołach operacyjnych (na bloku operacyjnym) była narażona na szkodliwe działanie pola elektromagnetycznego i promieniowania jonizującego, spowodowane używaniem aparatu do cięcia tkanek. A zatem wykonując pracę brudnej pielęgniarki przed 1 stycznia 1999 r. ubezpieczona wykonywała pracę w szczególnych warunkach zarówno w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej, jak i art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej. Ubezpieczona wykonywała bowiem prace w szczególnych warunkach, o których mowa w wykazie A, dziale XII, poz. 2, (prace w zespołach operacyjnych dyscyplin zabiegowych oraz prace lekarzy stomatologów) oraz wykazie A, dziale XIV, poz. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (prace narażające na działanie promieniowania jonizującego oraz prace narażające na działanie pól elektromagnetycznych w zakresie od 0,1 do 300 000 MHz w strefie zagrożenia).

Mając powyższe na uwadze, po ustaleniu, że ubezpieczona wykonywała pracę w szczególnym charakterze, tak przed 1 stycznia 1999 r., jak i po 31 grudnia 2008 r. w łącznym wymiarze znacznie ponad 15 lat, Sąd uznał, że B. M. spełniła warunki do uzyskania emerytury pomostowej w oparciu o art. 4 ustawy pomostowej.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, prawo do emerytury pomostowej powstaje z dniem spełnienia warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Niemniej jednak przepis odsyłający zawarty art. 26 ust. 1 tej ustawy stanowi, że emeryturę pomostową wypłaca się za miesiąc kalendarzowy w terminach i na zasadach przewidzianych dla wypłaty emerytur określonych w art. 129, art. 130, art. 132-135 i art. 137 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Termin początkowy powstania prawa do emerytury reguluje przepis art. 129 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z FUS, który stanowi, że świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Wniosek o przyznanie prawa do emerytury odwołująca złożyła w dniu 9 maja 2018 r., a wiek emerytalny osiągnęła w dniu (...) r., dlatego należy przyjąć, że prawo do emerytury pomostowej nabyła poczynając od pierwszego dnia miesiąca, w którym osiągnęła wiek emerytalny.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej B. M. prawo do emerytury pomostowej od dnia (...) r. o czym orzeczono w punkcie I sentencji wyroku.

Ustalenie, czy ubezpieczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie zatrudnienia w (...) Zakładzie (...) wykonywała pracę w szczególnym charakterze wymagało rozważenia, czy czynności przezeń wykonywane były pracą o szczególnym charakterze oraz wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego przez Sąd. Z tych przyczyn nie można przypisać organowi rentowemu odpowiedzialności za nieprzyznanie świadczenia emerytalnego. Mając na uwadze dyspozycję art. 118 ust. 1 a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Sąd nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieprzyznanie prawa do emerytury o czym orzekł jak w punkcie II sentencji.

Apelację od wyroku wywiódł pozwany organ rentowy, zaskarżając go w całości i zarzucając:

1) naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 233 § 1 k.p.c. przez nierozważenie całego zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności sprzeczne istotne ustalenia Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego;

2) niezgodne z dokonаныmi ustaleniami i nie znajdujące oparcia w przepisach prawa przyjęcia, że ubezpieczona nie mając wykształcenia medycznego (pielęgniarki) wykonywała czynności „pielęgniarki pomocniczej”, „pielęgniarki brudnej”;

3) błędne zakwalifikowanie wykonywanej przez ubezpieczoną pracy okresie od 1 lutego 1991 r. do 31.12.2012 r. jako pracy o której mowa:

- w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (tj. Dz. U. z 2017r. poz. 664) przy pracach personelu medycznego w zespołach operacyjnych dyscyplin zabiegowych i anestezjologii w warunkach ostrego dyżuru;

- wykazie A dział XII poz. 2 (prace w zespołach operacyjnych dyscyplin zabiegowych oraz prace stomatologów) i wykazie A dziale XIV poz. 4 (prace narażające na działanie promieniowanie jonizującego oraz prace narażające na działanie pól elektromagnetycznych w zakresie od 0,1 do 3000.000 MHz w strefie zagrożenia), wymienione w rozporządzeniu z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. poz. 43);

4) wnoszę o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany organ rentowy zarzucał, że wyrok wydany został sprzecznie z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym i przy błędnie zastosowanych przepisach ustawy o emeryturach pomostowych.

Zgodnie z treścią art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikiem wymagania przekraczające poziom ich możliwości i z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia. Zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się. Wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy, który pod poz. 24 wymienia „Prace personelu medycznego w zespołach operacyjnych dyscyplin zabiegowych i anestezjologii w warunkach ostrego dyżuru).

Ubezpieczona nie posiada wykształcenia medycznego (przynajmniej tak wynika zez zgromadzonego materiału dowodowego) i w całym spornym okresie zatrudniona była w (...) Zakładzie (...) w L. na stanowisku salowej traktu operacyjnego. Zgodnie z przedłożonym przez ubezpieczoną zakresem szczegółowych obowiązków była odpowiedzialna za powierzony jej sprzęt oraz bieliznę, ponadto odpowiadała za utrzymanie czystości, przygotowanie środków dezynfekcyjnych i ich przechowywanie, transport odpadów, sprzętu, narzędzi, dostarczenie materiału do pracowni diagnostycznej i odbiór wyników, pomoc w myciu narzędzi, składanie materiału opatrunkowego oraz pomoc pielęgniarsce przed i podczas trwania zabiegu operacyjnego. Ubezpieczona zatrudniona była w systemie zmianowym 12/12 godzin.

W rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 20 lipca 2011r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami (Dz. U. z 2011r. poz. 896), stanowisko salowej jest wymienione pod poz. 149 obok noszowego, fasowaczki, pomocy laboratoryjnej oraz pomocy aptecznej ze wskazaniem wymaganych kwalifikacji - wykształcenia podstawowego oraz przeszkoleniu w miejscu pracy.

Odnosząc się do rozstrzygnięcia wyroku, w zakresie uznania przez Sąd, że: „praca ubezpieczonej była pracą personelu medycznego w zespołach operacyjnych dyscyplin zabiegowych i anestezjologii w warunkach ostrego dyżuru”, w ocenie organu rentowego zebrany w sprawie materiał dowodowy nie uzasadnia w żaden sposób przyjęcia, że ubezpieczona wykonując czynności pomocnicze na bloku operacyjnym, wykonywała prace personelu medycznego oraz wykonywała je w warunkach ostrego dyżuru. Nie jest bowiem prawidłowe i uzasadnione przyjęcie, że szpital w L. pracował w warunkach ostrego dyżuru. Jak wynika z ustaleń Sądu planowane w szpitalu zabiegi wykonywane były w godzinach od 7-15 a po godzinie 15 wykonywane były zabiegi w pozaplanowe, w ramach dodatkowych dyżurów (i ewentualnie można uznać że w tym zakresie praca zespołów wykonywana była w warunkach ostrego dyżuru). Organ rentowy nie podziela stanowiska Sądu, że praca salowej była pracą w zespole personelu medycznego a ponadto była pracą zmianową nie jest zatem możliwe przyjęcie, że ubezpieczona mogła pracować w ramach ostrego dyżuru stale, bowiem ostre dyżury obejmowały zabiegi ratujące życie nieplanowe po godzinie 15.

Organ rentowy wskazał ponadto, że ustawa o emeryturach pomostowych zawężyła charakter prac o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3) do prac wymagających szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej i pracy ubezpieczonej w ocenie organu rentowego za taką pracę uznać nie można, co potwierdza w swoich zeznaniach świadek M. B., zatrudniona jako kadrowa, która stwierdza: „ Moim zdaniem pomoc to nie jest wykonywanie takich samych czynności jak pielęgniarka. Ja nie miałam takiej wiedzy by ubezpieczona była

członkiem zespołu operacyjnego. ... Salowa nie jest pracownikiem medycznym. Jest pracownikiem pomocniczym". Takie też ustalenia zrobił Sąd w toku procesu stwierdzając w uzasadnieniu wyroku: „Zabiegi operacyjne wykonywane są przez zespół operacyjny w skład którego wchodzi: lekarz operujący, anestezjolog, pielęgniarka operacyjna - instrumentariuszka i pielęgniarka pomocnicza”. Jednakże w sposób nieuprawniony Sąd w oparciu o dokonane ustalenia uznał, że ubezpieczona wykonywała czynności pielęgniarki pomocniczej. Ubezpieczona nie posiadała kwalifikacji pielęgniarki, zatem czynności pielęgniarki w żaden sposób nie mogła wykonywać.

Nie można się zgodzić również z przyjęciem za prawidłowe, że ubezpieczona wykonywała prace w zespołach operacyjnych w rozumieniu pkt. 2 Dział XII rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a już z całą pewnością nie jest trafne przyjęcie przez Sąd w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy, że ubezpieczona pracowała w narażeniu na działanie promieniowania jonizującego oraz była narażona na działanie pól elektromagnetycznych w zakresie od 0,1 do 3000.000 MHz w strefie zagrożenia, bowiem ustalenia w toku procesu tego nie potwierdzają, a ponadto jest to wbrew logice. Nie można bowiem uznać, że pacjenci na blokach operacyjnych są ratowani a równocześnie narażani na szkodliwe promienie jonizujące i narażające ich życie działanie pól elektromagnetycznych.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na uznanie, że ubezpieczona spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury pomostowej, dlatego złożenie w sprawie apelacji stało się konieczne i uzasadnione.

Ubezpieczona wносиła o oddalenie apelacji pozwanego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego zasługuje na uwzględnienie w sposób skutkujący zmianą zaskarżonego wyroku i oddaleniem odwołania ubezpieczonej.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było prawo wnioskodawczyni B. M. do emerytury pomostowej. We wskazanym powyżej zakresie Sąd Okręgowy dopuścił się naruszenia przepisów prawa materialnego, co skutkowało niewłaściwą subsumcją prawidłowych ustaleń faktycznych pod odpowiednie dyspozycje przepisów prawa materialnego. Zauważyć jednak należy, że nie jest zasadny podniesiony w apelacji zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Sąd I instancji co do zasady prawidłowo ustalił stan faktyczny w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, nie wykraczając poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikające z przepisu art. 233 k.p.c., Sąd Apelacyjny zaakceptował ustalenia faktyczne Sądu I instancji, przyjmując je za własne i nie widząc w związku z tym potrzeby ich ponownego przytaczania.

Przypomnieć na wstępie należy, że emerytury pomostowe zostały wprowadzone do polskiego prawa przez ustawę z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237 z 2008 r., poz. 1656), która weszła w życie 1 stycznia 2009 r. Emerytury pomostowe, choć są świadczeniami emerytalnymi, różnią się od „zwykłych” emerytur (wypłacanych na podstawie ustawy emerytalnej osobom, które osiągnęły powszechny wiek emerytalny) (tak: Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 16 marca 2010 r., w sprawie K 17/09, OTK-A 2010/3/21).

Emerytura pomostowa to świadczenie przysługujące z nowego systemu emerytalnego (art. 24 ust. 2 i 3 ustawy emerytalnej) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, którzy nie mają prawa do emerytury określonej w przepisach art. 32, art. 33, art. 39, art. 40, art. 46, art. 50, art. 50a, art. 50e i art. 184 ustawy o emeryturach i rentach FUS oraz art. 88 Karty Nauczyciela, zwłaszcza z uwagi na niespełnienie, do końca 2008 r., warunków nabycia uprawnień do tych świadczeń. Świadczenie to spełnia funkcję emerytury z tytułu obniżonego (niższego) wieku emerytalnego (art. 32 ustawy emerytalnej), a zatem zostało wprowadzone

ze względu na obiektywne okoliczności szybszego niż normalnie pogarszania się, wraz ze starzeniem się, organizmu człowieka, zdolności do wykonywania dotychczasowego zatrudnienia z uwagi na jego specyfikę, tj. szczególne warunki lub charakter pracy. Jednak – co istotne w stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy - w porównaniu do emerytury

w obniżonym wieku emerytalnym istotnie zawężono krąg ubezpieczonych - pracowników uprawnionych do emerytury pomostowej, zasadniczo kierując się przy tworzeniu wykazów prac w szczególnych warunkach/charakterze (załączniki nr 1-2 do ustawy o emeryturach pomostowych) kryteriami medycznymi z zakresu medycyny pracy (tak: Kamil Antonów, Marcin Bartnicki, Bartosz Suchacki, Ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Komentarz (komentarz do art. 24; uwagi do punktu 3), ABC, 2009, wyd. III). Rozwiązania zawarte w tej ustawie dotyczą osób objętych pracowniczym systemem ubezpieczeń społecznych i mają charakter przejściowy oraz obejmują zamkniętą liczbę określonych podmiotów (zob. uzasadnienie ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych dostępne na internetowej stronie Sejmu, VI kadencja, nr druku: 1070).

Zgodnie z przepisem art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku. Wykaz tych prac określa załącznik nr 1 do ustawy. Z kolei pod pojęciem prac o szczególnym charakterze ustawodawca rozumie, zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy, prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się. Wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy.

Na podstawie art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1)urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2)ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3)osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4)ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5)przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6)po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lubo szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7)nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Ustawa o emeryturach pomostowych dopuściła odstępstwa od przesłanki wymienionej w jej art. 4 pkt 6, wskazując w art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, że prawo

do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Ubezpieczona od 4 maja 1982r. do 31 grudnia 2008 r. zatrudniona była na stanowisku salowej na bloku operacyjnym. Wynika to wprost z akt osobowych ubezpieczonej, angaży z dnia 21.06.2011r., 21.12.2009r., 08.03.2007r., 09.02.2006r., 25.04.2002r., 19.12.2001r., 1.02.1991r., 1.10.1986r., 1.03.1986r., 1.01.1984r., 01.01.1983r.. We wcześniejszym okresie zatrudnienia wykonywała pracę salowej w kuchni. Nie posiada – co jest okolicznością niesporna w sprawie – wykształcenia zawodowego medycznego.

Pozwany organ rentowy decyzją z dnia 16 marca 2015r. odmówił ubezpieczonej prawa do emerytury w obniżonym wieku opartej o normę prawną art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS, albowiem wówczas ubezpieczona nie legitymowała się wymaganym wiekiem 55 lat. Należy wszakże zauważyć, iż skarżąca nie pozostaje bez świadczenia z zabezpieczenia społecznego, albowiem od dnia 2.12.2014r. pobiera świadczenie przedemerytalne. W ocenie sądu apelacyjnego nie ma wątpliwości na kanwie materiału dowodowego sprawy, iż wnioskodawczyni będąca salową, tzw. brudną pielęgniarką, współpracowała z instrumentariuszką i lekarzami przy wykonywaniu zabiegów operacyjnych. Podlegała służbowo naczelnej pielęgniarce i kierownikowi bloku operacyjnego. Te okoliczności faktyczne sąd I instancji ustalił prawidłowo w oparciu o zeznania wszystkich przesłuchanych w sprawie świadków, członków zespołu operacyjnego. Po dodatkowym przeszkoleniu w wyjątkowych okolicznościach (angaż bez daty z akt osobowych z 2002r.) – co wynika z akt osobowych ubezpieczonej – pomagała pielęgniarce. Zdaniem sądu apelacyjnego zasadnie twierdzi apelujący, iż w sprawie nie udowodniono, aby ubezpieczona przez cały okres wykonywanej pracy, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy była narażona na promieniowanie elektromagnetyczne w zakresie od 0,1 do 3000.000 MHz w strefie zagrożenia. Pozostało zatem - w kontekście przywołanych norm prawa materialnego - dokonanie oceny, czy ubezpieczona spełnia przesłanki określone art. 4, bądź art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych dla uzyskania żądanego świadczenia.

Aby ubezpieczona spełniała przesłanki określone art. 4 ustawy musiałaby oprócz niespornych okoliczności i przesłanek jak data urodzenia, rozwiązanie stosunku pracy, wiek 55 lat i staż 20 letni wykazać się 15 latami pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 32 FUS oraz po dniu 31 grudnia 2008r. – zatrudnienie do dnia 31.12.2012r. ubezpieczonej - wykonywać pracę szczególną w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej. Zdaniem sądu ubezpieczona posiada 15 lat pracy szczególnej w rozumieniu dotychczasowego przepisu art. 32 ustawy o emeryturach z FUS. Prace wymienione w dziale A, rozdział XII pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. to prace w zespołach operacyjnych dyscyplin zabiegowych. W ocenie sądu apelacyjnego można zaliczyć pracę salowej na bloku operacyjnym do pracy w zespole operacyjnym. Nie mniej jednak nie było to wystarczające, albowiem ubezpieczona po dniu 31 grudnia 2008r. musiałaby równocześnie wykazać się wykonywaniem pracy szczególnej w rozumieniu załącznika do ustawy pomostowej, a w nowych wykazach prac szczególnych nastąpiło znaczne zawężenie prac do stanowisk wyłącznie personelu medycznego w zespołach operacyjnych – pkt 24 załącznika nr 2 do ustawy pomostowej. Trudno jednak uznać w tym miejscu, aby salowa należała do personelu medycznego, skoro nie posiadała w tym zakresie kwalifikacji, co było w sprawie także niesporne. Tym samym B. M. nie spełnia warunku określonego pkt 6 art. 4 ustawy pomostowej.

Pozostało zatem rozważenia jej żądanie w kontekście normy art. 49 ustawy, skoro sąd uznał wyżej, iż pod 31 grudnia 2008r. ubezpieczona nie wykonywała pracy szczególnej w rozumieniu art. 3 ustawy pomostowej. Pozostałe okoliczności jw. nie były sporne, ale pozostawało wykazanie spełnienia wymogu określonego pkt 3 art. 49 ustawy pomostowej. Posiadane przez ubezpieczoną 15 lat pracy szczególnej na dzień 1.01.2009r. musiałoby odpowiadać

załącznikowi nr 2 pkt 24 ustawy, skoro mowa jest w przepisie o „ w rozumieniu art. 3 ust.1 i 3 ustawy”. Orzecznictwo sądów powszechnych i SN w tym zakresie jest ukształtowane i jednolite, nie budzi żadnych wątpliwości interpretacyjnych. Nie sposób wszakże uznać, iż praca będąca taką do 31.12.2008r. nadal taką jest po 1.01.2009r., skoro ubezpieczona nie może być uznana za personel medyczny. Intencja ustawodawcy w zakresie ograniczenia prawa do emerytury w obniżonym wieku była przedmiotem rozważań TK i zmiany prawne znacznie ograniczyły dostęp do świadczeń w drodze jednak wyjątku, bo o 5 lat szybciej.

Te okoliczności stanowiły o nieprawidłowej subsumpcji stanu faktycznego sprawy dokonanej przez Sąd Okręgowy pod normy prawa materialnego przywołanego wyżej, a tym samym skutkowałą koniecznością uznania apelacji pozwanego za zasadną.

Na marginesie sprawy należy zauważyć, iż sytuacja faktyczna ubezpieczonej wcale nie jest tożsama do sytuacji I. A., która jak wynika z jej akt emerytalnych i załączonego świadectwa pracy była zatrudniona na innym od ubezpieczonej stanowisku pracy, bo jako pielęgniarka na bloku operacyjnym, czyli pielęgniarka, a nie salowa. To diametralnie zmienia jej sytuację prawną, albowiem pielęgniarka na pewno może być zaliczona do personelu medycznego. Także z akt sprawy R. C. VU 270/15 SR w Słupsku wynika jednoznacznie, iż nabyła ona świadczenie emerytalne oparte o normę art. 184 FUS, a nie emeryturę pomostową, albowiem wcześniej od apelującej ukończyła wiek 55 lat, będąc jak ubezpieczona salową. Wbrew zatem twierdzeniom apelującej sytuacja innych wskazanych osób nie jest tożsama do jej sytuacji.

W tym stanie rzeczy, Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, że B. M. nie spełniła kumulatywnie wszystkich przesłanek prawa do emerytury pomostowej. Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 1 k.p.c. orzekł zatem jak w punkcie I wyroku.

W punkcie II wyroku Sąd Apelacyjny - działając na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 i art. 108 § 1 zd. 1 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 i § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.) - zasądził od ubezpieczonej na rzecz pozwanego organu kwotę 420 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

SSA Daria Stanek SSA Bożena Grubba SSO deleg. Beata Golba-Kilian